

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Ekonomikos pagrindai	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantys: doc. dr. Giedrė Dzemydaitė, doc. dr. Jūratė Jaraitė-Kažukauskė	Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetas Saulėtekio al. 9, II rūmai, LT 10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Privalomas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam
Išankstiniai reikalavimai: bazinis matematikos kursas, bendrieji tiriamojo darbo įgūdžiai, pasirėngimas studijuoti mokslinę literatūrą lietuvių ir anglų k.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10	260	128	132

Dalyko (modulio) tikslas ir rezultatai		
<p>Studijų dalyku (moduliu) siekiama supažindinti studentus su rinkos veikimo mechanizmu, vartotojų, verslo įmonių, ūkio šakų bei kitų savarankiškai sprendimus priimančių ūkio subjektų elgsena rinkos sąlygomis; su pagrindiniais makroekonominiais rodikliais ir makroekonominėmis problemomis bei jų sprendimo būdais; formuoti sugebėjimą analizuoti ekonominių reiškinių tarpusavio ryšius, vertinti pagrindinių ekonominių problemų sprendimo alternatyvas. Kurso metu įgytos žinios sudarys galimybes ekonominiam mąstymui ir tolimesnėms studijoms ekonomikos srityje.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1. Gebės suprasti, paaiškinti ir kritiškai vertinti ekonominius procesus mikroekonomikos lygyje.	Paskaitos (probleminis dėstymas), literatūros studijos, atvejų analizė ir uždavinių sprendimas, grupinės diskusijos, refleksija	Semestro vidurio egzaminas, aktyvus dalyvavimas seminaruose
2. Supras ir mokės, remdamiesi ekonomikos mokslo principais, paaiškinti, ekonominių reiškinių ryšius bei dėsningumus.		
3. Atsižvelgiant į vartotojų ir gamintojų elgsenos motyvus bei tikslus, mokės vertinti, prognozuoti paklausos-pasiūlos tendencijas.		
4. Gebės suprasti, paaiškinti ir kritiškai vertinti ekonominius procesus makroekonomikos lygyje.		
5. Gebės rasti ir sisteminti ekonominę informaciją, apibūdinti ekonomines problemas, aiškinti jų kilmę ir poveikį visuomenės funkcionavimui bei raidai.	Semestro pabaigos egzaminas, aktyvus dalyvavimas seminaruose	
6. Gebės formalizuoti (modeliuoti) ūkinės veiklos aplinką, taikant ekonomikos teorijos metodus.		
7. Gebės atlikti pasirinktos ekonominės temos analizę, rasti ir susisteminti informaciją ir duomenis iš atvirų duomenų bazių ir mokslinių šaltinių, apibendrinti ir pristatyti atliktos analizės rezultatus dirbant grupėse.		Aktyvus dalyvavimas seminaruose

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
I. MIKROEKONOMIKOS PAGRINDAI									
1. Įvadas į ekonomikos kursą Dalyko tikslas ir siekiniai, temos, vertinimo kriterijai, informacijos šaltiniai. Ekonomika ir ekonominė sistema, ekonominė problema: išteklių ribotumas ir pasirinkimo problema; kapitalizmas, kaip ekonominė sistema: privati nuosavybė, rinkos ir įmonės, pragyvenimo standartai, specializacija; mikro- ir makroekonomikos ryšys; ekonominis modelis; ekonominis mąstymas	6		2				8	5	Literatūros studijos (1 ir 2 skyrius Mankiw and Taylor, 1.6-1.11 ir 2.2-2.3, 3.3. poskyriai iš CORE), pasirošimas seminarui atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis.
2. Konkurencingų rinkų teorija. Pasiūlos ir paklausos rinkos jėgos, rinkos pusiausvyra ir jos pokyčiai, elastingumas. Paklausos savybės: vartotojų pasirinkimas. Pasiūlos savybės: įmonės konkurencingose rinkose. Vartotojai, gamintojai ir rinkų efektyvumas.	12		4				16	11	Literatūros studijos (2 dalis Mankiw and Taylor, iš CORE 2.4-2.7 poskyriai, 7, 8 skyrius), pasirošimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
3. Rinkos intervencijos. Paklausa, pasiūla ir vyriausybės politika. Kada rinkos neveikia?	6		2				8	5	Literatūros studijos (3 dalis 7 ir 9 skyriai iš Mankiw and Taylor, iš CORE 12 skyrius), pasirošimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
4. Įmonių elgsena ir rinkos struktūros. Įmonių gamybos sprendimai. Netobula konkurencija, monopolija, monopolinė konkurencija, oligopolija, konkurencijos politikos priemonės	9		3				12	9	Literatūros studijos (4 dalis 10-13 skyriai iš Mankiw and Taylor, iš CORE 4 skyrius), pasirošimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
5. Gamybos veiksnių rinkos. Darbo rinka. Kitų gamybos veiksnių rinkos.	3		1				4	3	Literatūros studijos (5 dalis 15 skyrius iš Mankiw and Taylor, iš CORE 9 skyrius), pasirošimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
6. Pajamų nelygė ir skurdas. Matavimo požūriai. Požūriai į pajamų perskirstymą. Politikos, mažinančios skurdą.	3		1				4	3	Literatūros studijos (6 dalis 16 skyrius iš Mankiw and Taylor, iš CORE 19 skyrius), pasirošimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
7. Prekyba ir jos nauda. Tarptautinė prekyba. Konkurencinio pranašumo principai. Laimėtojai ir pralaimėtojai. Tarptautinės ekonomikos teorijos.	3		1				4	3	Literatūros studijos (7 dalis 17 skyrius iš Mankiw and Taylor), pasirošimas seminarams atliekant iš

									anksto VU VMA pateiktas užduotis	
8. Informacijos ir elgsenos ekonomika. Principai, asimetrinė informacija, elgsenos ekonomika.	3		1					4	3	Literatūros studijos (8 dalis 18 skyrius iš Mankiw and Taylor), pasirušimas seminarams atliekant iš anksto VU VMA pateiktas užduotis
Vidurio semestro egzaminas (koliokviumas) ir konsultacija	3		1					4	24	Dalyko medžiagos kartojimas
II. MAKROEKONOMIKOS PAGRINDAI										
9. Įvadas į makroekonomikos kurso dalį. Pagrindiniai makroekonominiai duomenys ir rodikliai matuojantys šalies gerovę. Šalies gerovės matavimo rodikliai. Bendrasis vidaus produktas. Laimės ir kiti gerovės rodikliai. BVP ir nelygybė. Šalies išlaidų ir kainų matavimo rodikliai. Vartotojų kainų indeksas ir infliacija. Reali ir nominali palūkanų norma.	3		1					4	3	Literatūros studijos (9 dalis 20 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
10. Reali ekonomika ilgu laikotarpiu: Ekonomikos produktyvumo ir augimo rodikliai. BVP vienam gyventojui. BVP augimas. Ekonomikos produktyvumas. Ekonomikos augimo veiksmai. Pažintis su ekonomikos augimo teorijomis.	3		1					4	3	Literatūros studijos (10 dalis 21 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
11. Reali ekonomika ilgu laikotarpiu: Nedarbas ir darbo rinka. Šalies nedarbo lygio išmatavimas. Natūralus nedarbo lygis. Nedarbo priežastys. Nedarbo kaštai.	3		1					4	3	Literatūros studijos (10 dalis 22 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
12. Ilgo laikotarpio makroekonomika: Taupymas, investicijos ir finansų sistema. Finansinės institucijos ir jų rolė. Pinigų dabartinė vertė. Taupymas ir investicijos nacionalinėse sąskaitose. Skolinimosi rinka.	3		1					4	3	Literatūros studijos (10 dalis 23 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
13. Ilgo laikotarpio makroekonomika: Monetarinė sistema. Pinigų reikšmė. Centrinio banko rolė. Europos centrinis bakas ir Eurosistema. Makroprudencinė politika. Centrinio banko monetarinio reguliavimo priemonės. Pinigų augimas ir infliacija. Infliacijos kaštai. Defliacija.	6		3					9	5	Literatūros studijos (10 dalis 24 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas, kvistinio lektoriaus/-ės paskaita.
14. Ilgo laikotarpio makroekonomika: Atviros ekonomikos makroekonomika. Tarptautiniai prekių ir paslaugų srautai. Tarptautinių transakcijų kainos: nominalus ir realus valiutos kursas. Pirmoji valiutos kursų nustatymo teorija: perkamosios galios paritetetas. Atviros ekonomikos makroekonominė teorija. Skolinimosi rinka: pasiūla ir paklausa. Atviros ekonomikos pusiausvyra. Politikos įtaka atvirai ekonomikai.	6		2					8	5	Literatūros studijos (10 dalis 25 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
15. Trumpo laikotarpio ekonominiai svyravimai: Verslo ciklai. Verslo ciklų matavimas. Verslo ciklų veiksniai. Verslo ciklų modeliai.	3		1					4	3	Literatūros studijos (10 dalis 26 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
16. Trumpo laikotarpio ekonominiai svyravimai: Keinso ekonomika ir įžanga į IS-LM modelį. Keinso kryžius. Multiplikatoriaus efektas. IS ir LM tiesės. Bendroji pusiausvyra	6		2					8	5	Literatūros studijos (10 dalis 27 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra),

naudojant IS-LM modelį.								seminarų uždavinių sprendimas.
17. Trumpo laikotarpio ekonominiai svyravimai: Ižanga į visuminės paklausos ir visuminės pasiūlos modelį. Trumpų ekonominių svyravimų paaiškinimas. Visuminės paklausos kreivė (AD kreivė). Visuminės pasiūlos kreivė (AS kreivė). AS-AD modelio naudojimas ekonominių svyravimų analizei.	3	1				4	3	Literatūros studijos (10 dalis 28 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
18. Trumpo laikotarpio ekonominiai svyravimai: Monetarinės ir fiskalinės politikos įtaka visuminei paklausai. Visuminę pasiūlą įtakojanti politika.	6	2				8	6	Literatūros studijos (10 dalis 29, 31 skyriai iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
19. Trumpo laikotarpio ekonominiai svyravimai: Infliacijos ir nedarbo sąveika. Pažintis su Filipso kreive. Filipso kreivė ir pasiūlos šokai. Infliacijos mažinimo kaštai. Infliacijos stabilizavimo politikos.	3	1				4	3	Literatūros studijos (10 dalis 30 skyrius iš Mankiw and Taylor, papildoma literatūra), seminarų uždavinių sprendimas.
20. Pasiruošimas egzaminui: 9-19 temų pasikartojimas.	3					3		Dalyko medžiagos kartojimas
Semestro pabaigos egzaminas							24	Egzamino užduotys
Iš viso	96	32				128	132	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Semestro vidurio egzaminas Atviri klausimai reikalaujantys ekonominio ir grafinio paaiškinimo. Kai kurie klausimai reikalaus atlikti matematinius skaičiavimus.	30	Semestro viduryje	Semestro vidurio egzamino testas sudarytas iš 10-20 uždarų klausimų ir mažiausiai 2 atvirų klausimų iš mikroekonomikos temų (1-8 temos). Prie kiekvienos užduoties sąlygos bus nurodytas vertinimo balas. Testas vertinamas teigiamu pažymiu, jei teisingi atsakymai sudaro ne mažiau kaip 45 proc. visų pateiktų klausimų. Jei teisingų atsakymų mažiau nei 45 proc., testas vertinamas neigiamu balu ir kaupiamieji balai už egzaminą nėra skiriami. Vertinimui yra taikoma 10-ies balų skalė: - 95-100 proc. arba puikiai, 10; - 85-94 proc. arba labai gerai, 9; - 75-84 proc. arba gerai, 8; - 65-74 proc. arba vidutiniškai, 7; - 55-64 proc. arba patenkinamai, 6; - 45-54 proc. arba silpnai, 5.
Mikroekonomikos seminarai Aktyvus dalyvavimas seminaruose	20	Semestro pirma pusė (1-8 seminarai)	Studentų aktyvaus dalyvavimo vertinimo kriterijai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir pristato jų sprendimus, remiantis teoriniais, empiriniais, grafinais ir matematiniais būdais, pademonstruoja pasiruošimą seminarui, atliekant iš anksto pateiktas užduotis. Studentų aktyvumas žymimas kiekvieno seminaro metu. 0 balų: studentas beveik nelanko užsiėmimų, nedalyvauja diskusijose arba dalyvauja nepasiruošęs. Aktyvus dalyvavimas užskaitomas, jei aktyviai dalyvaujama bent pusėje seminarų. Jei užskaitoma, balas gali svyruoti nuo 5 iki 10.
Semestro pabaigos egzaminas Atviri klausimai reikalaujantys ekonominio ir grafinio paaiškinimo. Kai kuriuose klausimuose reikės atlikti matematinius skaičiavimus.	30	Semestro pabaigoje	Semestro pabaigos egzamino testas sudarytas iš 10-20 uždarų klausimų ir mažiausiai 2 atvirų klausimų iš makroekonomikos temų (9-20 temų). Prie kiekvienos užduoties sąlygos bus nurodytas vertinimo balas. Testas vertinamas teigiamu pažymiu, jei teisingi atsakymai sudaro ne mažiau kaip 45 proc. visų pateiktų klausimų. Jei teisingų atsakymų mažiau nei 45 proc., testas vertinamas neigiamu balu ir kaupiamieji balai už egzaminą nėra skiriami. Vertinimui yra taikoma 10-ies balų

			skalė: - daugiau nei 95 proc. arba puikiai, 10; - daugiau nei 85 proc. arba labai gerai, 9; - daugiau nei 75 proc. arba gerai, 8; - daugiau nei 65 proc. arba vidutiniškai, 7; - daugiau nei 55 proc. arba patenkinamai, 6; - daugiau nei 45 proc. arba silpnai, 5.
Makroekonomikos seminarai Aktyvus dalyvavimas seminaruose	20	Semestro antra pusė (9-16 seminarai)	Studentų aktyvaus dalyvavimo vertinimo kriterijai: seminarų lankymas, seminario uždavinių sprendimas grupėse (4-5 studentai), uždavinių sprendimo atsakymų pateikimas ir pristatymas seminaruose. Už kiekvieno seminario lankymą, uždavinių sprendimo atsakymų pateikimą ir pristatymą seminario metu skiriama 1,25 balo.
Galutinis pažymys	100	Kurso pabaigoje	Galutinis pažymys apskaičiuojamas, kaip svertinis vidurkis visų lentelėje pateiktų vertinimo dalių. Studentui dalykas yra užskaitomas, jei galutinis suapvalintas pažymys yra 5 ir daugiau.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
N. Gregory Mankiw, Mark P. Taylor	2020	Economics	5 th Edition (tinka ir ankstesni ir vėlesni leidimai)	Cengage, ISBN: 9781473768543
The Core Team	2019	The Economy, atviros prieigos vadovėlis		https://core-econ.org/the-economy/
Papildoma literatūra				
Greenlaw S. A., Taylor ir kiti	2017	Principles of Economics V11.346	2 nd edition	Open textbook library, open.umn.edu, https://assets.openstax.org/oscms-prodcmms/media/documents/Economics2e-OP_s2jF42u.pdf
Karl E. Case, Ray C. Fair, Sharon E. Oster	2019	Principles of Economics, Global Edition	13 th edition	Pearson, ISBN-13: 978-1292294698
Blanchard O.	2007	Makroekonomika [vadovėlis]		Tyto Alba: Vilnius
Gavelis ir kt.	2017	Mikroekonomika: vadovėlis		Vilniaus universiteto leidykla
Jakutis ir kt.	2016	Ekonomikos teorija		VG TU
R. Vainienė	2007	Ekonomikos terminų žodynas		Tyto alba, arba analogiški leidiniai, internetinės svetainės (e-terminai.lt)